

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovoli po pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna Tiskarna“ telefon št. 85.

Državnozbornske volitve.

Iz Metlike, 16. decembra.

Maziljeno glasilo klerikalnih kimovcev raznaša po slovenskem svetu lažnjivo poročilo o našem vrlo uspelem volilnem shodu, katerega je nam priredil naš bodoči poslanec g. Plantan. Resno in stvarno pretresel je vse naše težnje in želje in že to nas naudaja z upanjem v boljšo bodočnost. S kakim navdušenjem da smo poslušali zavedni Metličani njegov program, in da nam je v resnici govoril prav iz srca, svedoči živo večkratno živahno pritrdjevanje.

Klerikalni rogovileži, katerih je prišlo kacihi pet s svojimi maziljenimi kolovodji na shod zgago delat in sami sebe zasmejavati, so jo ta dan pošteno skupili; kajti ako jim ljubi Bog ni natrosil v oni del človeškega telesa, ki ga zovemo glavo, mesto možgan žagovine, sprevideti so morali, da Metlika ni klerikalna postojanka, ampak da ona prisega s prepričanjem in z vso vnemo na prapor naše vrle narodne napredne stranke.

Srce nam je igralo radosti, ko smo čuli narodno veroizpovedanje našega bodočega poslanca; in le tak mož, ki se tako odkrito kaže svojim volilcem, ne oziraje se na to ali ono stran, tak mož mora biti naš poslanec.

Prepričevalno govoril je o pogubnih posledicah organizacije, katero vsiljuje katoliška stranka slovenskemu kmetu; ironično namignil na stavbo, katera se zida tu v Metliki s kmetiskim denarjem, in s prorokovalnim glasom oznanjeval konec te nesrečne organizacije, ki se bode sesula čez nekaj let v prah, kakor svoječasno njena mati „banka Slovenija“ žalostnega spomina; in izza razvalin te brumne stavbe žarela pa bode klerikalna ljubezen Žlindrovcev do našega kmeta, oziroma njegovega premoženja.

Povedal nam je, kako pošteno gospodarijo društva, ustanovljena na katoliški podlagi, povedal nam, da si brumni „Petjotar“ v Ljubljani ne šteje v greh, ako goljufa svoje zadružnike kakor tudi ces. oblasti, s tem, da sestavlja popolnoma lažnjive in goljufive bilance.

Da, gospod poslanec, z ljudmi take baže se pošteni Slovenec ne sme in ne more bratiti, in Vaša prva sveta naloga bode, da zastavite vse svoje moči v to svrhu, da se zastavi trden jez tej pogubni farški gonji po hegemoniji nad našim ljudstvom in po njegovem premoženju.

Živahno odobravanje in živio-klici po dokončanem govoru g. kandidata so gotovo žive priče, da se strinjamo vsi z njegovimi načeli, izvzemši ono petorico zgagovcev dr. Žlindrovega kalibra, in le želimo, da bi se gospodu poslancu tudi posrečilo, vsaj nekaj doseči, kar je postavil v svoj program.

Takoj po zaključku govora g. kandidata oglasi se k besedi maziljeni g. Jože iz Gradaca ter jecljavo in brez vsake skupnosti naklepeče nekaj neumnosti, ki pa z današnjim shodom niso v nikaki zvezi, razven da nas je zavedne Metličane in g. kandidata takoj v uvodu po stari lepi navadi katoličanov njegovega kalibra blatil in razžalil s tem, „da Slovenec kot pristaš narodne napredne stranke ne more biti pošten Slovenec“. Po teh besedah vstane v dvorani vrišč in žvižg, in čuli so se klici: „Ven z njim“, „sramota, maziljenec“.

Le z veliko požrtvovalnostjo se je posrečilo g. predsedniku pomiriti vzdražene duhove.

G. Jože pa so v svoji zmedenosti popravljali očala ter udano pričakovali, da porine kdo izmed razžaljenih volilcev njegovo posvečeno telesce skozi vrata.

No pa tega se pri nas izobraženih narodno naprednih Metličanih ni bilo treba bati, akopram bi se mu kaj človeškega pripetilo skoraj povsod drugod.

In ravno zato, ker mi duhovnike kot take spoštujemo, in ker vemo, da Novak ni govoril in zgago delal iz lastnega nagiba, ampak po navodilu knezoškofovskega vel. generalnega štaba; ravno zato smo mu za sedaj prizanesli.

Povedal nam je tudi, kakšna nesreča je za ljudstvo, da se ne podpravi notarijat, (G. notar Globočnik: Jaz sem prvi za podpravljenje) in tako je g. Jože pogorel v drugič.

Slišali so se medklici, naj se podpravi

cerkev, naj se uporabijo milijoni „mrtve roke“ v izboljšanje gmotnega stanja naših kmetov, naj se razdele cerkvena posestva med nje. Tedaj pa je pihalo po dvorani koščeno ogrodje drugega kaplančka kakor kraška hurja, in slišal se je glasek, kakor da se cvileč premika po novo nasuti cesti nenamazan parizar.

Kozlovska brada „kunšnega gospuda“, ki opravlja včasih tudi posel oskrbnika nem. vit. reda, zmigavala se je skrivnostno gignjeno, in nehote se mu je odpiral oni predal pod njegovim šilastim nosom, ki mu krstjanje pravimo usta: a njegove mo drosti žalibože ni bilo čuti.

Povedal nam je nadalje, da je napredni stranki več za zajca kakor za kmeta, in da je zajec, naj si bode že v „ajmohtu“ ali pa v „zosku“.

Napadel je nadalje ljudske učitelje, pripovedoval, da je novi šolski zakon pogubljen za slovenski narod in za vero.

Seveda, g. Jože, Vi si želite one čase nazaj, ko je naš ljudski učitelj še obošal svoje sestrano telo po vrveh farnih zvonov, ko se je začela vrsta njegovih nadzornikov pri fajmoštrovi kuharici.

Nastal je zopet vrišč po dvorani, vpilo se je splošno „živio slovenski narodni učitelj“ in g. nadučitelj Burnik povedal, da jih je nekaj prav gorkih, ter se zastavil z vsem svojim ponosom za svoj stan. —

Gosp. Jože iz Gradaca uvidevši da je pogorel z vsemi „katoliškimi načeli“, padel je nazaj zmuden na svoj stol, ter premišljeval trdovratnost naprednih Metličanov, ki ne marajo za nauke mladeničev — kaplanov.

Za besedo prosi „blagoslovec“ Hrovat; s slabim glaskom pripoveduje volilcem ter našemu g. poslancu, da kupujejo konsumna društva skoraj vse blago od čifutskih veletrgovcev, bral nam je iz necega časopisa, koliko dobička da donšajo premogokopi akcijonarjem, in da je naš g. kandidat zoper podpravljenje premogokopov. Gosp. Hrovat ali mislite mar, da je podpravljenje premogokopov taka lahkota, s kakoršno postavlja katoliška stranka razne konsume po slovenski domovini; ali

ne veste da bi odkup teh premogokopov spravil državo v finančno pogibelj? Ali si pa morda predstavljate ta odkup na isti podlagi, na kateri stoje vsa vaša klerikalna društva, namreč na podlagi falsificiranih bilanc?

Naša narodna napredna stranka bila bi gotovo prva ki bi se poprijela te ideje, ako bi bila sploh izvedljiva; da bi pa ista s praznimi goljufivimi obljubami metala svojim pristašem pesek v oči, zato je ona prepoštena, tega zmožna je edino le stranka skovana v kovačnici dr. Žlindre.

Povedal je nadalje, da sedi g. Plantan že štiri leta v občinskem odboru ljubljanskem in da še ni storil ničesar, da bi se odpravila iz Ljubljane hiša št. 13.

Tukaj pa, g. Janez, le počasi; predstavite se v duhu v one „slavne čase“, ko je strašil pobožne Ljubljance katoliški shod in videli boste, da ni imela ona zloglasna ulica nikdar prej in slej tako velikanske frekvence kakor v „zveličanem času“ II. kat. shoda.

In nam hudomušnim liberalcem vrnila se je misel, da je bila hiša št. 13 prava potreba shodnikom II. kat. shoda.

Sicer pa ne spada h. št. 13 nikakor v program našega bodočega poslanca in mi Metličani se preklicano malo brigamo za to hišo.

Uvidevši, da ga volilci splošno zasmejujejo reteriral je ves spehan in potan v zavetje s kozlovske brado obraščenega adjutanta ter med ostale žalostne svoje vojščake.

Tako sta tedaj prežalostno pogorela oba „maziljenca“ in uvidela sta lahko, da med nami nista mogoča, kot politikarja, pač pa kot duhovnika.

Nato spregovori g. Slanc še nekaj besed, živo nam je slikal žalosten položaj belokranjskega kmeta in poudarjal, da je treba kmetu najprvo pomagati rekel je v kraju, kjer cvete industrija tam je tudi blagostanje doma.

Gosp. Dako Makar odgovarjal je na proizvajanje g. Slanca v istem smislu kakor je prvi govoril; rekel je, da naj se živi vsak od svojega obrta, a ni še končal svojega govora, kar zarjove petorica kleri-

LISTEK.

Zadnje poglavje.

Napisao Srgjan Tučić.
(Konec.)

Bolj neverjetne pa se mi zde hipne izpremembe v Anjtinem značaju. Anjita je spočetka angelj, potem blodnica in končno spokornica. Da bi imel poset krasne Italije tako poguben upliv nanjo, da bi postala doslej poštena, ljubeča žena nakrat, jedva v dobrem letu, navadna prešestnica, to je psihološko pač premalo utemeljeno, dasi ni nemožno.

Tučić utemeljuje to čudno, nenadejano izpremembo z raznimi činjenicami. „Anjita“ — pravi pisatelj — „je izgubila smisel za ozki, z belimi stenami opredeljeni svet... Bila je uverjena, da sta svojo ljubezen lepše in vedrejšje uživala tam pod toplim italijanskim solcem. Tišina, koja je zopet zavlada njunemu življenju, zazdela se ji je kot puščava in zato je silno hrepenela za veličajnimi morskimi valovi, za gorkimi pečinami Caprija in za vitkimi palmami „Alberga Pagana“ in „Giardina reale“. Monotonno, vedno jednako življenje, točni prihod

in odhod Arsenov, mršavi bori v malem, z rudečimi opekami ograjenem vrtu, blatna ulica in dolgočasni, vedno isti obrazi njenih someščanov so samo dražili v njej nezadovoljstvo in hrepenenje. Niti takrat, kadar sta ona in Arsen počivala v ozkem objemu ljubezni, ni mogla pozabiti vedrine velike svobode, ki se obični na morju in v velikem, nepoznanem svetu...“

Kontrast med solnčno Italijo in mračno, hladno Rusijo ter med bujnim, pisanim življenjem v tujini, in med monotonijo življenja v domovini, ta kontrast torej je povzročil, da se je prej v tihi, mali sobici presrečna Anjita začela dolgočasiti ter iskati zabav in veselja pri svoji blodniški materi in na plesiščih. To je razumljivo. Ali od dolgočasnja do prešestovanja je — vsaj pri ženski, kakoršna je bila Anjita — še jako dolga pot. To dolgo pot, počasni, le korakoma napredujoči proces propadanja dotlej veleidealne in v soproga strastno zaljubljen, plemenite, moralno trdne žene pa je Tučić kar preskočil ter ga jedva površno skiciral na 2—3 straneh. Ničesar ni imel povedati o strašnih bojih, ki so se morali vršiti v Anjtinem srcu, predno je izgubila svojo ljubezen do Arsena, predno se je zaljubila v husarja — kakšne lastnosti je pač

imel ta abstraktni uniformiranec, da je izpodrinil lepega Arsena? — in predno je docela pogazila svoje poštenje! Ker vsega tega Tučić ni povedal, je med IV. in V. poglavjem velika, nepremostna vrzel... To je čutil pisatelj sam, zato se je končno zatekel celo k — atavizmu. Anjita se namreč nekako izgovarja, ko se je nepričakovano loti kes: „Zakaj sem se pogreznila v greh svoje matere?... To je kri... kri!“

Da podedujejo otroci i duševne lastnosti svojih starišev ali dedov, to je iznova nedavno dovolj jasno dokazal dunajski profesor dr. Max Kassovitz. Temu torej ni oprekati. Samo čudno je vendarle, da je ostala Anjita pri materi blodnici in v družbi samih razuzdanecev, kjer je imela torej dovolj slabih izgledov in izkušnjav, vzgledno čednostna, a da se je pokazala materina kri šele — in kar nakrat — v njenem presrečnem zakonu, ko je blagi Arsen vsekakor blažilno vplival nanjo. Tako plemenite in značajne ženske, kakoršna je Anjita, tudi ob neljubljenih in bolnih soprogih, celo na najrazkošnejših plesih ne morejo postati — trajne grešnice.

Konec novele ni neverjeten, dasi bi bil naravnejši — in menda tudi modernejši — oni, katerega do zadnje strani pričakuje

vsakdo. Ne bom trdila, da je sploh nemožno, da bi bolnik, ki še ni docela okreval, in ki je še vedno toli slab, da se jedva priplazi do prvega stola, ne mogel nakrat vskipeti v elementarni strasti. Toda naravnost nemožno je, da bi tak slabič mogel svojo ženo — nesti! Ali to je postransko in malenkostno. Tučić pač išče efektov, in tu je šel samo malo predaleč. Iskanje po efektih pa je vzrok, da je završil Tučić novelo z Anjino izpovedjo in z Arsenovo nenadno smrtjo. Meni se zdi, da bi bil brez tega končnega, dokaj brutalnega in ne baš novega efekta dosegel Tučić mnogo harmoničnejši in simpatičnejši zaključek, ki bi bil sicer brez vsake teatralike, a poln istine in — poezije...

Spočetka sem omenila Tučićevi tragediji „Trhli dom“ in „Povratek“. Novela „Zadnje poglavje“ je zlasti „Trhlemu domu“ po ideji jako slična. Tu in tam blag, tih, neenergičen in — sušičav mož, — tu in tam prešestna, neusmiljena žena, ki je kriva vse zakonske nesreče. Tudi v „Povratku“ je žena grešnica, a mož — vzor. V treh glavnih delih Tučića se ponavlja povsod mehkužen mož, ki je ustvarjen menda le zato, da ga ljubljena žena vara in ugonobi!

kalnih možičkov „Živio Makar“. Ako bi dokončal svoj govor, gotovo bi udaril blagoslovljene katoličane po zobeh, rekoč da naj tudi trguje edino trgovec, in da ni na mestu, da trgajo duhovniki stačunari — trgovskemu stanu kakor obrtniku košček kruha od ust, s tem, da ustanavljajo blagoslovljene konsumske štacune.

G. Trček priporočil je nadalje gosp. kandidatu da naj deluje na to, da se odpravi vinska klavzula za uvoz italijanskih vin in poudarjal da se bode le s to odpravo povzdignila vinska trgovina na Dolenskem.

S tem bil je shod takorekoč končan, le gosp. Plantan odgovarjal je na nekatera izvajanja obeh kaplančkov.

Gosp. notar Globočnik je na to iste volilce, ki se strinjajo s programom gosp. kandidata, in kateri sprejmo njegovo kandidaturo, naj vzdignejo roke; in tedaj vzdignile so se roke vseh volilcev izvemši onih peterih klerikalnih kimovcev, ki so prišli s tem namenom na shod, da bi kalili mir. A tudi iste, ki niso za kandidaturu g. Plantana, pozval je naj vzdignejo roke in glej, niti jedna roka se ni vzdignila. Tako je bila tedaj kandidatura g. Plantana sprejeta soglasno.

Po dokončanem oficijelnem delu ostali smo še dokaj časa v krogu našega poslanca in vrstile so se napitnice. Zlasti krasno govoril je g. trgovec Hranilovič.

Ko pa je odhajal g. Plantan iz naše sredine tedaj spremljevali so ga po celi dvorani do izhoda urnebesni „Živio klici“.

Gosp. Plantan naš bodoči poslanec, pa naj bode preverjen, da si je pridobil srca vseh zavednih volilcev, in da smo ponosni, da bode on in ravno on naš zastopnik na cesarskem Dunaju.

Vam pa vojskači žlindrovske armade, zavračamo v slovo:

O ihr Lügner, Schwerenöter, Volksbedrucker, Schlachtensäger, ach, wir möchten gar schön bitten, nur nicht gar so grausam lügen; wer es gar so grausam macht, wird am Ende ausgelacht.

Bur.

Iz il. bistrškega okraja,
19. decembra.

Škof Jeglič ni bil zastoni na oddihu v Trnovem. V ponočnih urah je prišel k nam, in v ponočnih urah so tudi največ delovali naši kapelani-agitatorji. Posnemali so torej precizno svoj vzgled. Konferenca, ki jo je imel z živim modelom duhovniške vzdržljivosti, s trebušnim svetohlincem Cerničem, tudi ni bila brezuspešna. Od mraka do pozne noči se je pehal dan na dan ta „čudaški tercijal“ v potu svojega obraza po raznih vaseh v slavo božjo in v izvolitev Žitnikovo in Šusteršičevo, pehal ob vremenih, v kojih bi psa pridržal doma — dobra fara mu je že gotova, — in njemu je zvesto pomagala vsa črna družba, ki ji je klerikalstvo — vera. Od smešnega Jenkota do okroglega Pehanija, od neznatnega premškega kaplančeta do visokoučenega trnovskega socijologa in najnovejšega tukajšnega zastopnika družbe sv. Cirila in Metoda, ali pa do veleinteresantnega junaka „Zgubljenega Boga“; vsi ti osrečevalci

Srgjan Tucić je dober člen v orkestru mlade hrvatske moderne, samo žal, da igra Tucić vedno na istem instrumentu in vedno isto melodijo! Kaj res ne more izpremeniti svojega instrumenta ter zaigrati kake druge melodije?

Končno še nekaj.

Tucić, Hrvat, zahaja v svojih spisih sila rad na Rusko. Ne vem, ali pozna pisatelj res Ruse, rusko deželo in rusko naravo tako dobro, da opisuje vse to realistično resnično. Bojim se pa, da je spoznal Tucić Ruse le iz knjig! — Ali če tudi je morda preživel nekaj let na Ruskem, zategadelj še ni treba nadevati svojim spisom ruski kolorit le s tem, da daje junakom pač ruska imena, in da jim postavlja na mizo samovar s čajem, vse drugo pa pušča — hrvatsko. Na noveli „Zadnje poglavje“ ni razen imen in samovarja nič ruskega; značaji, milieu, občutje... vse je hrvatsko. Mnogo več ruskega tudi v „Trhlem domu“ ni. V bodoče naj nadene gosp. Tucić še imena hrvatska, mesto samovarja s čajem pa naj postavi na mizo kavo ali vino in — realizmu bo ustrezno docela. Saj Tucić je bil in je realista, in le kakor takega ga cenimo in spoštujemo tudi Slovenke! M. O.

ljudstva so bili na delu za figa-moštvu in za dra. Žlindro in uporabljali so pri tem sredstva, ki so vredna učencev ljubljanskega semenišča. Do polnoči, da, jedenkrat do 2. po polnoči je popival prototip duhovniškega posta kapelan Oranič z volilci, in skrbel tako svojim ovčicam ne samo za dušno, ampak tudi za telesno pašo. Razkladal jim je pri tem civilni zakon, sploh natvezal jim je na ta način vse tiste laži, ki so jih poslušalcem predložili na tajno prirejenem shodu v Trnovem. Po smrti dekana Vesela, ki jim je umrl v jako nepripravljen čas, in so ga zato pokopali 30 ur po postavno določenem času, — služil mu je na teh ponočnih potih voz in konj — družbe sv. Cirila in Metoda. Pač lahko, saj predsednik družbin ne ve, da ima tukajšna podružnica svoje odbornike, in tudi ne, da ima še zmerom svojega podpredsednika, in zato je pooblastil k zastopu družbe kaplana Kržišnika, ki do zdaj še podružnici svojega pristopa javil ni. Podobno kakor Oranič so delovali tudi ostali, vsem je bila agitacija v teh dneh glavno opravilo. Da ni primoran kapelan Oranič za časa volitev poučevati otrok, nam je znano že izza zadnjih občinskih volitev, in zvedeli smo tudi, da smejo učitelji s kolarjem a la „Zgubljeni Bog“ pošiljati po otrocih starišem na dom politične časopise, dočim je učiteljem brez kolarja to zabranjeno, in zvedeli smo tudi, da je takim bogovom dano, otroke političnih nasprotnikov poditi kar meni nič, tebi nič od pouka, iz — šole. In da je donelo raz lece o krivovercu, ki je napeljeval mlade in stare v krivo vero, da se je neusmiljeno grozilo vsem tistim, ki bi Božiča volili, z večnim pogubljenjem, s hudičem in s peklom, je naravno. A naravno je tudi, da ob takih sredstvih klerikalne stranke, ko ima vsak kapelan pekel v žepu, in v vsaki škripanja zob se boječi babi zvestega pomočnika, da ob takih sredstvih za zdaj nismo mogli še zmagati. Ta sredstva klerikalne stranke bodo zgubila sicer počasi svojo moč, a vprašanje je, kdaj? Meščanski poslancev naših bodi zato naloga, da v slučaju parlamenta skrbijo za zakon proti nedovoljeni agitaciji, pod katerega paragrafa naj pride tudi agitacija z verskimi čutili, naj je po obskur-nih kapelanih, ali pa po nervoznih škofih.

Iz Žalca, 17. decembra.

Na zadnjo številko pobožnega (!) „Slov. Gospodarja“ smo bili vsi radovedni, če si bode lažnjivi duhovnik Korošec drznil enako lažij polno poročilo prinesiti o našem volilnem shodu, kakor je to storil o Hribarjevih shodih v Ormožu in Ljutomeru. Korošec si je takrat premislil. Korošec pozna nas Žalčane, ker je že bil tukaj, da se o nas ne sme lažljivo poročati sicer... Hribarjev shod je bil sijajen. To je bil izraz ljudske volje! Hribar je naš edini kandidat! Na dan volitve se bo Žičkar prepričal, kako grdo ga je „nafarbat“ dobro znani „Gospodarjev“ dopisnik (najbrž je to storil vsled župnikovega vpliva), ko je poročal v „Slov. Gospodarju“, da so volilni možje naše okolice za njega. Naj le pride Žičkar k nam zborovat, kakor bi se res spodobilo, pokazali mu bomo, kaj je ljudska volja! — Najbolj vesela vest pri nas pa je, da je naš župnik Matija Koren postal „Narodovec“. Na celjskem zaupnem shodu je bil „pohvaljen“, ker je „pobijal“ kandidaturu Žičkarjevo in „priporočal“ Hribarja. Iz hvalenosti je sedaj večkrat priporočal „Slov. Narod“ pri svojih pridigah. In zares ljudje ga vbogajo ter si pridno naročajo „Slov. Narod“! Zato g. župnik, le tako naprej! Vsaka vaša pridiga pridobi najmanj enega naročnika! —

Na Hribarjev shod ni bilo nobenega duhovnika, čeravno imamo tri. Vsi so ostali doma. Ali so se zbalili ljudske volje ne vem; samo toliko sem mogel izvedeti, da še našemu župniku vedno donijo po ušesih one besede, s katerimi so ga zavrtili na celjskem zaupnem shodu! —

Mi Žalčani in žalska okolica je odločno za Hribarja. To bomo pokazali tudi na dan volitve. Našemu župniku pa svetujemo, naj bo lepo miren in ponižen, ker on nas potrebuje, ne pa mi njega!

Iz Ptuja, 17. decembra.

„Slov. Gospodarju“ slabo prede za Žičkarja! Od dne do dne pridejo nevesele vesti v Maribor; možje, ki so radi ljubega miru se izrekli za Žičkarja, bodo 3. janu-

varja glasovali za Hribarja. Zadnji „Slov. Gospodar“ je to že tudi obstal. Prej je vedno poročal o zanesljivih Žičkar-jancih, v petkovi številki pa že govori o omahljivcih! Mi se veselimo, da se je „Slov. Gospodar“ vsaj deloma poboljšal. Na dan volitve bode namreč velika večina „omahljivcev“ volila Hribarja, in le manjšina „kakor skala trdnih mož“ t. j. župnikov, kaplanov, mežnarjev bode glasovalo za Žičkarja! Pri nas ne vlečejo več laži duhovnika Korošca in njegovih trabantov!

V Ljubljani, 20. decembra.

Doklada na žganje odklonjena.

Dalmatinski deželni zbor je že poplačal Koerberjevo vlado za to, da je bila v vprašanju dalmatinskih železnic toli popustljiva ter se je dala pregovoriti na korist Ogrske in na škodo Dalmacije. Nova doklada na žganje je bila v dalmatinskem deželnem zboru z veliko večino odklonjena. Proti njej so glasovali hrvatski, srbski in skoraj vsi italijanski poslanci. S tem je doklada, ki bi se morala sprejeti v vseh deželnih zborih, pokopana vsaj za eno leto. Nova doklada na žganje bi bila stopila v veljavo že s 1. januarjem 1901, tako pa jo mora vlada odložiti za poznejšo dobo. Dalmatinski deželni zbor je postopal po gestu: zob za zob, kar je čisto prav. Dalmacija ne more ignoriranja in zanemarjanja prenašati več.

Nov uspeh francoske vlade.

Včeraj ponoči je dosegla vlada Waldeck-Rousseaua zopet velik uspeh. Vzlic obstrukciji klerikalnih, reakcionarnih in drugih opozicijskih strank je bila predloga glede amnestije po 15 urnem boju sprejeta z veliko večino. Opozicija bode svojo obstrukcijo seveda sedaj nadaljevala proti predlogi glede kongregacij, katerim naj se konfiscira ves imetek. Monarhisti in nacionalisti bodo gotovo storili vse, da rešijo klerikalne trdnjave najhujšega udarca, konfiskacije premoženja. Vlada večina gre z zmagovitostjo tudi v ta boj. Klerikalcem na Francoskem gre res huda!

Vojna v Južni Afriki.

Iz Capstadta poročajo: Novi položaj, ki je nastal radi tega, ker so vdrl v Buri v Kaplandijo, je povzročil veliko razburjenje. Buri so prekoračili reko Oranje na dveh mestih. Prvi oddelek je vdrl v okraj Philippstown med Kolesbergom in Kimberleyem, drugi oddelek pa med Odondalstromom in mestom Bethuile. Drugi oddelek je vodil Herzog, ki maršira proti Craddoku. Angleški general Macdonald jih baje pričakuje 33 km zahodno tega mesta. Buri nimajo baje nobenega topa seboj, kar je pač skrajno neverjetno. — Najnovejša poročila trdijo, da potiskajo Angleži Bure počasi proti reki Oranje, kjer se Angleži pripravljajo, da Burom odrežejo povratek. „Times“ piše, da Kitchenerjevo delo še dolgo ne bo dovršeno, a da bi bili Buri že davno zahtevali mir, ako bi bili angleški generali vodili vojno tako, kakor jo vodijo drugi civilizirani narodi. Angleški listi so izpoznali torej sami, da je sedanji barbarski način vojevanja samo podžgal odpor Bu-rov. Iz Londona pa poročajo hkratu, da zahteva lord Kitchener 40.000 mož novih čet. Da je to potrebno, je nov dokaz, da je sedanja ogromna vojska Angležev v Južni Afriki res docela brez discipline, in da zadošča sedanje število Bu-rov še vedno toliko, da mora imeti Kitchener desetkrat večjo armado, ako noče, da se bo vlekla vojna brez konca in kraja. Iz Zeerusta je došlo 14. t. m. poročilo, da se sliši od 13. t. m. iz okolice Vaalkopa grmenje topov. Sluti se, da je generala Broadwooda, ki je moral zapustiti Rustenburg, ujel general Snyman. Kitchener je sporočil v London, da je od Bu-rov, ki so pri Nooitgedachtu pobili vojsko Clemensa, odmarširal večji oddelek proti severju. Ta oddelek vodi menda Beyer. „St. James Gazette“ objavila je pismo iz Johannesburga, da so Buri svojega voditelja Luko Meyerja radi izdajstva ustrelili. Vest ni potrjena. General Botha je prekoračil portugalsko mejo ter baje namerava naskočiti Kumaliport. Angleške čete so se pomnožile.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 20. decembra.

— Osebnosti. Ravnatelj I. ljubljanske gimnazije g. Andrej Senekovič in ravnatelj ljubljanske realke g. dr. Juno-

wicz sta pomaknjena v VI. činovni razred. — V VII. činovni razred so pomaknjeni ljubljanski profesorji gg.: Fran Levec, K. Proft, V. Borštner, A. Wester, M. Karlin in A. Nemeček. — Deželnovaldna nadinženirja gg. Roman Waschica in Ivan Böltz sta imenovana za stávbna svetnika.

— Državnozbornske volitve. Volitev za mesto Ljubljano se bo vršila 3. januarja 1901 v veliki dvorani „Mestnega doma“ od 8. zjutraj do 1. opoldne in od 4. do 6. popoldn. — Izkaznice za to volitev so rumene.

— Kranjski deželni zbor ima jutri ob 10. uri dopoldne sejo. Dnevni red: 1. Branje zapisnika 1. deželnozbornske seje dne 19. decembra 1900. 2. Naznanila deželno-zbornskega predsedstva. 3. Poročilo finančnega odseka o vladni predlogi: Zakon o uvedbi doklade k državni žganjarini. 4. Ustno poročilo finančnega odseka glede začasnega pobiranja deželnih priklad 1. 1901 (k prilogi 7.) 5. ustno poročilo finančnega odseka o prošnji Albina Peternele, kontrolorja deželne prisilne delavnice, za umirovljenje.

— Občinski svet ima jutri sejo. Na dnevnem redu so poročila o proračunu mestnega zaklada za leto 1901; o nakupu stavbišča za zgradbo poslopja državne obrtni šole; o parcelaciji knezoškofjskega posestva v katastr. občini Sv. Petra predmestje I; o kolavdaciji Kuhnove ceste in podaljšanih Nunskih ulic, ondotne kanalizacije in kanalizacije Strelških ulic. O porabi dotacije za šolsko leto 1899/900 na II. mestnej deške petrazrednici. O magistratovem dopisu glede nasadov ob Franc Jožefovi cesti. O dopisu tvrdke G. Tönnies glede odkupa necega sveta v svrhu zgradbe o. kr. vojaškega oskrbovališča.

— „Slovenčevci“ so od sačnega veslja pijani. Ti tonzurirani kljukci so se morali za svoje mandate proklicano tresti, ker bi drugače ne divjali tako, kakor divjajo sedaj. Včerajšnji „Slovenčev“ podlistek „Bajka o Johani na smrtni postelji“ nam kaže farško surovost pijanih naših duhovnikov v taki luči, da se morajo „dušni pastirji“, ki stoje okrog „Slovenca“, vsakemu pametnemu človeku studiti, kakor podgane, lazeče po gnoju. Omenjena bajka, pričanja se takole:

„Umrja je. Lep zimski dan je bil; ona je pa umirala. In stare žene iz vasi so ji pele našo lepo pesem: „Smrt na yrata potrkla; Ljuba Johana, al' si doma?“ Dolgo časa se je mislilo o umirajoči, da je možak. Ob smrti se je pa jasno izprevidelo, da ni, da je bila le potvorjena baba. V Poljanah so jo krstili za Janeza. Zmotili so se; bila je Johana. In sedaj je umirala!“

Šest sinov je stalo poleg njene smrtnne postelje, vsi obupani in neutolažljivi. Gledala jih je milo. Zeblo jo je v srce: zapustiti jih ji je bilo treba. In govorila jim je v slovo in razkrila jim je svoje ostarelo srce:

„Jaz sem vas le varala. Izdajala sem se za vašega očeta, bila sem pa le baba, navadna beraška baba. Nič več, nego baba! Govorila sem po babje, delala sem po babje in vi ste se z menoj vred obnašali po babje.“

Prezgodaj se veselite svoje „zmage“! Kdo je baba, ki umira, pokaže prihodnost. To pa je gotovo, da vam dr. Tavčar ne napravi veselja, da bi kmalo umrl. Za sedaj ste z lažjo in leco še obdržali svojo pozicijo, če tudi s teškim denarjem. Stranka, katero vodi duhovski stan, ki vsaj na Kranjskem obstoji na dobro polovico iz resničnih, pijanih in beraških bab, taka stranka nima bodočnosti!

— Šegavi liberalci in prismojeni klerikalci. V Dobrničah, kjer so časih posebno častili sveto Cilko, so ljudje večinoma še precej kratke pameti. To zelo razširjeno lastnost je neki šegavi liberalci izkoristili, in oni dan, ko je bil dr. Tavčar v Radečah, dobrniškimi klerikalci natvezil, da pride dr. Tavčar popoldne v slavnoznane Dobrniče. Takoj so bili vsi dobrniški klerikalci na nogah. Zbralo se jih je kacij 700, in seveda je bil mej njimi tudi neki blagoslovljeni gospod. Veselja so jim žarela lica in živo so se pomenkovali, kako bodo dr. Tavčarja premikastili in mu pregnali željo, spraviti črne gosenice s kmetskega hrbita. Delali so take naklepe, da jih je omenjeni blagoslovljeni gospod celo svaril, češ, samo tēpti ga ne smete, drugače pa lahko naredite z njim kar hočete. In čakali so možje v družbi ženic in

otrok, čakali potrpežljivo od 2 ure popoldan do 7 ure zvečer, vzlic mrazu in z lic jim je žarelo sveto navdušenje za blagor farovške bisage in na čast dobrniške patrone svete Cilke. Bili so lačni in žejni, a čakali so vendar. Zeblo jih je, a čakali so vendar in si delali gorkoto s tem, da so preklinjali kakor slavonski drvarji. Toda dr. Tavčarja ni bilo. Mudil se je v Radečah in še na misel mu ni prišlo, obiskati dobrniške janičarje. Ko se je bilo že stemnilo, raznesel se je glas, da je dr. Tavčar že prišel. In zdaj so ga šli dobrniški katoliški možje iskat po gostilnah. Hodili so od gostilne do gostilne in se grozovito jezili, da jim dr. Tavčar ni naredil veselja, da bi bil prišel v Dobrnič. Konečno so se razšli, seveda več ali manj nadelani, a tolažeč se z mislijo, da se jih je dr. Tavčar ustrašil. Radi bi videli te smešne farovške podrepnike, kake obraze so naredili potem, ko so izvedeli, da se je poreden liberallec iz njih norca delal in jih prav dobro „nafarbal“.

Ker pa si Dobrničani tako žele spoznati dra. Tavčarja, jim povemo, da ga bodo imeli priliko videti in slišati v Dobrničah samih, in sicer še predno mine leto dnij.

— **Shoda v Žireh.** „Slovenec“ je večeraj priobčil dolg dopis, čigar kratko jedro je: „To sta jo Štefeta fant in Kregar dala dr. Tavčarju in dr. Trillerju. Tako sta jima zmešala karte, da je kaj“. Pri tem pa je „Slovenec“ dvoje pozabil povedati: da je dobil Božič v Žireh 150, Žitnik pa le 119 glasov, da je bila torej lepa večina na naši strani, in pozabil je tudi povedati, da je bil Štefeta fantek v Žireh, ko je karte zmešal, grdo tepen in ranjen. Mi tega seveda ne odobravamo. Če postane Štefek aroganten, ga je treba čez koleno vzeti in ga s „štahrlom“ namazati, pa je vse v redu.

— **Kres ob katoliškem shodu pred sodiščem.** Za časa katoliškega shoda so hoteli klerikalci na Gradu napraviti velik kres. Navozili so tja velikansko grmado suhljadi in se v naprej veselili, kako bo plamen te grmade razsvetil Ljubljano in kazal sijaj klerikalizma. A to veselje se jim je izjalovilo. Velikanska grmada je že popoldne zgorela. Takrat se je vse mesto smejalo, klerikalce pa je same jeze kar krč popadal. Seveda so „požigalca“ takoj označili sodnji in pričakovali, da bo obsojen kar mogoče najstrastnejše. Pasar Kregar je nastopil pri tisti obravnavi kot pravni zastopnik privatnega udeleženca „krščansko-socialne zveze“, in zastopal je svojo stvar tako izvrstno, da je bil obtoženi „požigalec“ Adolf Praček obsojen na 5 dni zapora, na plačilo odškodnine 15 gl. in na povrnitev pravnih stroškov. Krščanski socialci so to sodbo vzeli z zadoščenjem na znanje, in si tisti dan privoščili obilne merice žganih pijač, tako da so bili prav tako skrivnostno-sladko ginjeni, kakor tedaj na katoliškem shodu, ko so gledali „vzoritega“ kardinala Missio. Toda ta radost je bila prenačljiva. Apelno sodišče je namreč „požigalca“ Pračka popolnoma oprostil. Krščanski čestilci sv. Mihelja so se torej zopet jedenkrat korenito blamirali.

— **Od sv. Vida nad Cerknico** se nam poroča: „Ga že 'majo!“ „Pa koga 'majo?“ „Ej no, novega krajnega šolskega predsednika, kojega je izvolil g. župnik Lovšin s tem, da si je dal sam sebi glas. Ker ga je blagovolił c. kr. okrajni šolski svet v Logatcu odstraniti od krajnega šolskega nadzorništva, moral se je požuriti za predsedništvo. Zdaj se pa tresi Cibrov Jaka in „balet tencarca“! Po vama je brez pardona. G. župnik je prišel raz konja na kozla. Do te izvolitve pomagal mu je, kakor se čuje, oni g. Žnidaršič, katerega Rakovci in Cirkničanje poznajo kot liberalca, a Vidovci kot zvestega župnikovega adjutanta. Ta mož je prav kakor Nace Netopir. Klerikalcem so pomagali do zmage le klerikalni bokal in farovške cigare. To so tiste smodke, katerih ni treba obrezavati in se dobe dve za tri krajcarje. Ker jih pri sv. Vidu le g. župnik kupuje, izmisli si je neki hudomušnež to ime. Glavna trafika v Cerknici pričuje, da so Vidovci zadnji čas jako mnogo teh „farovških“ pokadili. Toraj „klerikalno“ vino in „te farovške“ so gotovo vzrok, da je Možak pozobal svojo častno besedo, dano pri neki priliki v Cirknici. Toraj le tako naprej gospod Možak.

Krjavellj.

— **Najnovejšo volilno sredstvo za Žičkarja.** Iz Celja se nam piše: Žičkar se silno boji za mandat. Zato je sedaj publiciral v „Slov. Gospodarju“ neko (?) pismo (?)

v katerem se grozi, da ga socialni demokrati ustrelijo, če ne odstopi! Žičkar, Žičkar, kdo vam bo verjel tako neumnost! Vemo le predobro, kaj hočete s tem doseči; toda doslegli boste ravno nasprotno. Kdor se že poslužuje takih izmišljenih resnic (?) ni ni vreden, da bi zastopal naše pošteno ljudstvo. V enem oziru pa ima to pismo (?) vendar prav. Če pride namreč Žičkar v ožjo volitev s Hribarjem, potem ga bodo zares ustrelili socialdemokrati na dan volitve dne 3. januarja. Glasovali bodo namreč najbrž socialdemokrati za Hribarja in ne za Žičkarja. Žičkar bode obležal mrtev na volišču! Mogoče se že Žičkarju sanja o tej smrti dne 3. januarja — in zato je poslal v svet novico o pretilnem pismu, češ, nič se ne čudite, da so me ustrelili socialdemokrati, saj sem vam o tem že pravil dne 13. decembra!! Zares naš Žičkar je — talent. Prekosil bo kmalu svojega zagovornika in tekmeča v resnicoljubnosti duhovnika Korošca!!

— **Ces. kr. mestni šolski svet** je imel v soboto, dne 15. decembra t. l. redno sejo, o katere razpravah smo prejeli nastopno poročilo: Potem ko proglasi predsednik sklepčnost in pozdravi navzočne, pride se na dnevni red in se dovoli nekemu unanemu, lokalno izključenemu učencu vsprejem v II. mestno deško petrazrednico. Hospitantko Karolino Zehrerjevo na I. mestnem slovenskem otroškem vrtcu, sklene se pri občinskem svetu priporočiti za primerno remuneracijo. Prošnjo „društva evangelijskih gospa“ za dovolitev otvoritve zasebnega otroškega vrtca v prostorih bivše evangelijske šole je c. kr. deželni šolski svet predložiti v končno rešitev. Za podelitev dveh na novo ustanovljenih služeb na mestni nemški dekliški osmerazrednici stavita se c. kr. deželni šolski svet terno predloga. Sklene se c. kr. deželni šolski svetu priporočiti, naj bi se vodstva vseh šol ljubljanskega mestnega okoliša odvezala od klasifikovanja učencev in učenk I. razreda koncem prvega četrtletja. Na znanje se vzame, da je bilo radi razširjajoče se škrlatice in davice zatvoriti pouk na vseh ljubljanskih mestnih šolah in otroških vrtcih za dōbo od 15. decembra t. l. do konca božičnih počitnic. Med počitnicami se bodo vsi šolski prostori temeljito osnažili in razkužili. Tudi po počitnicah bo vsem od bolezni prizadetim otrokom dovoljen vstop v šolo le, če se izkažejo z uradnim privolilom. Prošnja vodstva notranje uršulinske šole, da bi se dovolila mala prememba v božičnih počitnicah, se priporoči c. kr. deželni šolski svet. Prošnja snujočega se „ženskega telovadnega društva“, da bi smele učenske mestnih šol v tamošnjem društvu telovaditi, se ima pod gotovimi pogoji ugoditi. Reši se več prošenj za izpust iz vsakdanje šole. Prošnja vodje „Marijanišča“ za spregled vsposobljenosti za vodstvo zasebne ljudske šole v tem zavodu je na višjem mestu priporočiti.

— **Ustanovitev posebnega oddelka pri c. kr. glavni davkarji v Ljubljani za pobiranje davkov v mestu Ljubljana.** C. kr. finančno ministrstvo je dovolilo z odlokom z dne 1. decembra 1900 št. 71866, da se izroči pobiranje, davkov v mestu Ljubljana tukajšni c. kr. glavni davkarji, ter da se pri le tem uradu ustanovi poseben oddelak, ki bode pobiranje teh davkov oskrboval. Novoustanovljeni oddelak, ki je nameščen v poslopu finančnega ravnateljstva na Cesarja Jožefa trgu št. 1 in sicer v pritličju, nasproti c. kr. deželni plačilnemu uradu, bode oskrboval pobiranje vseh državnih davkov z dokladami vred, kakor jih je pobirala doslej mestna davkarja, ter prišel poslovati s 1. januarjem 1901. Opravila, katera je glede pobiranja davkov izvrševala doslej mestna davkarja, se bodo izročila novoustanovljenemu oddelku dne 31. decembra 1900, s tem dnem preneha torej sprejemanje davkov pri mestni davkarji.

— **Umrli** je včeraj popoldne v starosti 68 let visokočislani naš someščan, gospod Fran Ferlinč, gostilničar „Pri zvezdi“. Pokojnik je bil vrl narodnjak, vzoren poštenjak in blaga duša, kakor jih je malo. Koliko je slovenskih dijakov, ki se imajo njemu zahvaliti, da so se mogli izšolati. Bodi temu vrlému, značajnemu možu prijazen spomin!

— **Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.** Prva mestna podružnica ljubljanske, ki je najstarejša med vsemi, je imela včeraj svoj občni zbor. Dosedanji

predsednik g. notar Gegola se je radi boleznih odpovedal predsedništvu. Izvoljeni so bili soglasno: Odvetnik g. dr. Fran Stor predsednikom, mestni učitelj gosp. Ivan Krulc tajnikom in uradnik mestne hranilnice g. Evgen Sušnik blagajnikom.

— **Odbor „Podpornega društva pomožnih in zasebnih uradnikov za Kranjsko“** ima jutri, dne 3. decembra t. l., ob sedmih zvečer v gostilni „Pri zlati kaplji“ (v Florijanskih ulicah št. 17) redno mesečno sejo z običajnim dnevnim redom.

— **Mariborski občinski svet.** Pri zadnjih dopolnilnih volitvah v mariborski občinski svet so v tretjem razredu zmagali socialni demokrati. Občinski svet je imel dne 17. t. m. sejo, in v tej seji je kratko malo razveljavil volitev iz tretjega razreda, češ, da trije izvoljenci nimajo pasivne volilne pravice, da je bilo oddanih 59 neveljavnih glasov, in da so sploh socialni demokrati pri volitvi nepošteno postopali. — Ko bi državni zbor tako strogo postopal, bi moral razveljaviti vse volitve, ki so se vršile ta mesec na Kranjskem, zakaj tako nepošteno, kakor so klerikalci pri nas postopali, se niti v Gališki ne upajo. Klerikalna korupcija na Kranjskem smrdi do neba.

— **Izobraževalno in zabavno društvo „Naprej“** v Gradcu je popolnoma nepolitično društvo, torej ni niti liberalno, niti klerikalno. Društvo „Naprej“ v tujem mestu vidi svoj namen drugje kakor v borbi Slovencev s Slovenci. Namen „Naprēja“ je izobraževati svoje člene, posebno delavce. Zato ima društvo čitalnico in knjižnico. V društvu se poučuje: Računanje, knjigovodstvo, nemščina in petje. Nadalje se prirejajo poučna predavanja. Tako se je letos predavalo: O magnetizmu, o elektriciteti, o alkoholizmu, tuberkulozi, o krvi, dalje o slovenskem pesništvu, o Prešernu, o starih Rimljanih in Grkih. Morda pomorejo te vrstice, da se ne bodo rodili krivi nazori glede stališča društva „Naprej“.

— **Pevsko društvo „Ljubljana“** priredi svojim članom dne 24. t. m. v prostorih g. Košenine „božično drevo“. Začetek ob 8. uri. Nadalje kakor običajno priredi gori cmenjeno društvo dne 2. febr. 1901 svojo veliko društveno maskarado pod naslovom „Ena noč na pariški razstavi“.

— **2. zvezni venček** nastavljenecv gostilničarjev hoteljev in kavarnarjev sekoije Ljubljana se vrši v četrtek, 10. januarja 1901. v kazinskem salonu. Plesne rede oskrbi g. Bonač, dekoriranje pa gosp. Verovšek.

— **Požar.** 16. t. m. zjutraj je gorelo pri posestniku Jakobu Berniku v Hrašah ter je škoda za 1400 K. Zažgal je menda tast, Jožef Blaznik, katerega so zaprli.

— **Zdravstveno stanje v Ljubljani.** Tedenski izkaz o zdravstvenem stanju mestne občine ljubljanske od 9. do 15. decembra kaže, da je bilo novorojencev 23 (= 34.15 ‰), mrtvorojenec 1, umrlih 16 (= 23.76 ‰), mej njimi jih je umrlo za škrlatiko 3, za vrtico 1, za jetiko 4, za različnimi boleznimi 8. Mej njimi je bilo tujcev 5 (= 31.2 ‰), iz zavodov 9 (= 56.2 ‰). Za infekcijskimi boleznimi so obbolele, in sicer za škrlatiko 9, za tifuzom 1, za vrtico 1, za ušenom 1 oseba.

• **Dewetova premetenost.** „Manchester Guardian“ poroča novo delo zvitega burskega generala Deweta. General Paget je bil Deweta, ki je imel okoli 3000 mož, s svojimi 40 000 možmi zajel docela, tako da Dewetu navidezno ni bilo možno uiti več. Paget je torej poslal Dewetu sela z zahtevo, naj se takoj uda. Dewet je Pagetu odgovoril, naj počaka še štiri ure, da si premisli. Ko so štiri ure minile, niso našli Angleži nobenega Bura več. Dewet je na čudovit način izginil z vsemi vojaki, topovi in vozmi brez sledu. Angleži so strmeli. Kako je pač mogel Dewet uiti? Dal je kolesa in vse železje oviti s suknom, da ni bilo čuti nobenega ropota ter se tiho izmuznil. Angleški listi in tudi častniki so polni priznanja, da je Dewet v istini genialen vojskovodja.

• **Žandar** — tat. V Lušicu na Češkem so zaprli nekega orožnika, ker je zagrešil več tatvin. Preiskava je dognala, da je kradel že dve leti pri občinskih uradih. Nekemu županu je ukradel 500 kron.

• **Atentat na nadškofa.** Milanskega nadškofa Ferrarija so morali na njegovem inspekcijskem popotovanju spremljati karabinerji, ker se je nanj nameraval atentat.

Književnost.

— **„Ružmarinke“** se zove zbirka najpriljubljenejših slovenskih in hrvatskih melodij, katere je napisal naš rojak, skladatelj F. S. Vilhar v Zagrebu. Pesmi so napisane v lahkem slogu in so namenjene kot božični dar naši mili mladeži, zato prav toplo priporočamo to najnovejše delo naše glasbene literature vsem slovenskim roditeljem, da razvesele ž njim svoje otroke ob božičnih praznikih. „Ružmarinke“ stanejo 2 K in se dobivajo pri skladatelju v Zagrebu, Rainerova ulica br. 11.

— **Eduard Albert.** Gedenkblatt, Dem Andenken des am 25. Sept. 1900 verstorbenen Meisters gewidmet von k. u. k. Oberstabsarzt Dr. Johann Habart, Privatdozent für Kriegschirurgie an der Wiener Universität. — Mit Porträt. — Wien. Verlag von Josef Šafař. 1900. Preis 90 H. Tako je naslov 23 str. obsežne lepe brošure, ki se bavi z nedavno umrlim vseučiliškim profesorjem, kirurgom Albertom, ki je bil rodom Čeh. Brošuro priporočamo zdravnikom.

Telefonska in brzojavna poročila.

Vipava 20. decembra. Odpri srce, odpri roke, otiraj bratovske solze! Gostoljubnost gospe dr. Tavčarjeve napram slovenskim dijakom pozdravljajo in slave

Vipavski narodnjaki.

Dunaj 20. decembra. Knez Nikola je včeraj praznoval svoj god in zajedno 40letnico svojega vladanja. Državni svet je tem povodom prosil kneza, naj sprejme v dokaz hvaležnosti črnogorskega naroda naslov kraljevska visokost, čemur je knez pritril. Velesile so priznale knezu novi naslov in to na posredovanje Italije. V dunajskih političnih krogih se sodi, da je knez Nikola s tem hotel svojemu nasledniku omogočiti, da proglasi Črnogoro za kraljestvo, pa tudi da eventualno lahko postane dedič Obrenovičev.

Dunaj 20. decembra. Vse nemško časopisje, na čelu mu veleoficijsni „Fremdenblatt“ se veseli, da je bil v dalmatinskem deželni zboru odklonjen vladni predlog o davku na žganje, češ, da je s tem bil poražen federalizem, in da je centralizem dosegel važno zmago. Češki listi dolže ministrskega predsednika, da je tega svojega poraza sam kriv.

Praga 20. decembra. V današnji seji češkega deželnega zbora je namestnik grof Coudenhove umaknil vladni predlog o davku na žganje, kar je dalo povod jako hrupnim prizorom.

Beljak 20. decembra. Steinwender ni odložil deželnozborskega mandata, kakor se je poročalo, nego sklical za nedeljo shod volilcev.

London 20. decembra. Poročilo, da so Buri na dveh mestih prekoračili reko Oranje in vdrli v Kaplandijo, je napravilo na vse javno mnenje silen utis. Buri so hoteli podreti mesto Burgersdorp, kar je pa general Macdonald preprečil. General Knox je opustil nadaljnje zasledovanje Deweta, ki stoji zdaj pred Ladybrandom in utegne vsak hip zavzeti Vryheid.

Poslano.*

Na „Poslano“ v „Slov. Narodu“ št. 290, mi je odgovoriti, da sem za časa svojega službovanja pri zobozdravniku Rieblu v Celju pacientom pač dajal Viktoriametal, a kakor je z akti dokazano, se je to zgodilo na ukaz mojega šefa. Moja napaka obstoji v tem, da nisem ljudem pojasnil, da so dobili Viktoriametal, nego jih mirno pustil v veri, da je delo izvršeno v zlatu. Riebl je v moji navzočnosti rekel, da dobe zlato. Ali sem na to mogel jaz jim reči: ne verujte mu, on se laže?

Zamogel sem toliko lagle molčati, ker je z viktoriametalom izvršeno delo (5 gl. za zob) bilo popolnoma ceni primerno, kakor je dokazal izvedenec profesor Bleichsteiner.

Sicer pa ta pravda, ki traja že tri leta, še ni končana, nego je še predložena ničnostna pritožba.

H. Peters.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Pri Ervinu Burdyeh-u, lekarju v Škofji
Loki se dobiva (321-90)

ustna voda

z novim antiseptikom

katero je sestavljal zobozdravnik dr. Rado
Frlan, katerega ohrani zobe zmiraj zdrave in
bele, ter zamori vsako gnilobo.
Steklenica, zadoščajajoča za eno leto, stane
2 kroni, po pošti 2.05 kroni.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 16. decembra: Josip Križaj, mestni ko-
misar, 58 let, Poljanska cesta št. 17, otrpjenje
srca. — Marija Krinner, mizarjeva žena, 76 let,
Kolodvorske ulice št. 20, ostarelost.

Dne 17. decembra: Ivana Bonač, delavka,
36 let, Sv. Petra cesta št. 25, jetika.

Dne 18. decembra: Jera Miklič, šivilja, 60
let, Poljanska cesta št. 13, vsled raka. — Marija
Bleivis, gostija, 50 let, Cesta na južno železnico
št. 1, kap na možgane.

V hiralnici:

Dne 16. decembra: Katarina Felicijan, dekla,
27 let, pljučna tuberkuloza.

V deželni bolnici:

Dne 13. novembra: Albin Soršak, krojačev
sin, 12 mes., življenska slabost. — Anton Hočevar,
gostač, 66 let, jetika.

Dne 14. decembra: Fran Blažič, kuplarjev
sin, 5 let, škrlatica.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 396.2 m. Srednji zračni tlak 736.0 mm.

Dec.	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura v °C	Vetrovi	Nebo
------	---------------------	-----------------------------------	--------------------------	---------	------

19. 9. zvečer 742.2 — 3.2 sl. sever megla

20. 7. zjutraj 746.8 — 6.2 sl. zahod megla

2. popol. 745.2 — 0.8 brezvetr. oblačno

Srednja včerašnja temperatura —3.0°, nor

male: —2.0°.

Dunajska borza

dne 20. decembra 1900.

Skupni državni dolg v notah	98.55
Skupni državni dolg v srebru	98.25
Avstrijska zlatna renta	117.70
Avstrijska krona renta 4%	98.70
Avstrijska zlatna renta 4%	116.65
Avstrijska krona renta 4%	92.60
Avstro-ogrsko bančne delnice	169.2
Kreditne delnice	673.25
London vista	240.10
Nemški drž. bankovci za 100 mark	117.70
50 mark	23.51
100 frankov	19.13
Avstrijski bankovci	90.75
5 kr. cekini	11.37

Ljubljanska kreditna banka

Laibacher Creditbank

v Špitalskih ulicah št. 2

menjalnica v pritličju

sprejema vloge na hranilne knji-
žice ter iste obrestuje po 4% od dne

vloge do dne dviga,

2% rentni davki od teh hranilnih

vlog plača banka sama.

Ljubljanska kreditna banka

izplača tudi večje svote brez od-
povedi. (1877-82)

Zunanjim vlagateljem

so na željo poštne hranilnične položnice na

razpolago v svrhu poštne proste

vpošiljatve zneskov.

Potrži globoke žalosti naznanjamo
vsem sorodnikom, prijateljem in znan-
cem tužno vest, da je preminul naš
iskreno ljubljeni, nepozabni soprog, ozi-
roma oče, svak, stric, tast in stari oče,
gospod

Franc Ferlinz

gostilničar in vinski trgovec

ki je po dolgem, hudem trpljenju danes
19. decembra ob 1/6 uri popoldne, pre-
viden s sv. zakramenti za umirajoče v
68. letu svoje dobe, blaženo v Gospodu
zaspal. Zemski ostanki dragega rajnika
se bodo v petek dne 21. decembra ob
3 uri popoldne v hiši žalosti na cesarja
Jožefa trgu št. 13 slovesno blagoslovili
in potem prepeljali na pokopališče k
sv. Krištofu, kjer se polože v lastni
rakvi k zadnjemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo brale
v raznih cerkvah. (2608)

V Ljubljani, 19. decembra 1900.

Franja Ferlinz, soproga. — Adolf
Ferlinz, c. in kr. nadporočnik, Eme-
rih Ferlinz, uradnik avstr. ograde
banke, sinova. — Franja Voves,
hči. — M. u. dr. Jan Voves, zet.
— Marija Voves, unukinja.

Dunajsko melanžo

žgano kavo, mešanih najfinejših vrst

(2023) priporočila a. n. 2- kilo (68)

Edmund Kavčič

Prešernove ulice, nasproti glavni pošti.

Ges. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž.
Ob 12. uri 5 m po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak,
Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee,
Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Du-
naj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m zjutraj osebni
vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste,
Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost,
čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob ne-
deljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 51 m do-
polodne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak Celovec,
Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m popoldne
osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste,
Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell
ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Geneve, Pariz;
čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen,
Marijine vare, Hebr, Franzove vare, Karlove vare,
Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Proga v
Novo mesto in v Kočevje. Osebni vlaki: Ob 6. uri
54 m zjutraj, ob 1. uri 5 m popoldne, ob 6. uri
55 m zvečer. Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz
Trbiža. Ob 5. uri 15 m zjutraj osebni vlak z Du-
naja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov,
Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevic,
Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Ausseea, Ljubna,
Celovca, Beljaka Franzensfeste. — Ob 11. uri 16 m
popoldne osebni vlak z Dunaja via Amstetten, Kar-
lovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzna, Budejevic,
Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha,
Bregence, Inomosta. Zella ob jezeru, Lend-Gastein,
Ljubna, Celovca, Št. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri
38 m popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna,
Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla.
— Ob 8. uri 51 m zvečer osebni vlak z Dunaja,
Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in
aprilu ob nedeljah in praznikih iz Linca. — Proga
iz Novega mesta in Kočevja. Osebni vlaki: Ob 8. uri
in 21 m zjutraj, ob 2. uri 32 m popoldne in ob
8. uri 48 m zvečer. — Odhod iz Ljubljane drž. kol.
v Kamnik. Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m
popoldne, ob 6. uri 50 m zvečer. — Prihod v Ljub-
ljano drž. kol. iz Kamnika. Ob 6. uri 49 m zjutraj,
ob 11. uri 6 m popoldne, ob 6. uri 10 m zvečer.

L. Schmentner v Ljubljani

priporočila svojo bogato zalogo

najizbranejših daril

za Božič in novo leto.

(Novosti v božičnih in novoletnih dopisnicah
na drobno in debelo. (2593-3)

Iščem

(2606-1)

solicitatorja

za odvetniško pisarno. Ponudbe takoj
drju. H. Tuma v Gorico.

Izurjena

blagajničarka

išče službe pod ugodnimi pogoji.

Vpraša naj se v upravnistvu „Slov.
Naroda“. (2563-3)

Kupite svoji soprogi

kot božično darilo

Smyrna-Imit. 2556-3

salonsko preprogo

2 mtr. široka 3 mtr. dolga

za gld. 5.90.

Predposteljniki (Bettvorleger)

iste kakovosti za 85 kr.

Razpošilja se vsaki dan na deželo.

Zamotanje brezplačno.

Konrad Schumi

„pri novi tovarni“

Prešernove (Slonove) ulice 1, Ljubljana.

Spretno, solidno

potovalne uradnike

(akviziterje)

za vse zavarovalne stroke vsprejme proti
visoki proviziji, sčasoma tudi s stalno
plačo tukajšnji glavni zastop stare, na Kranj-
skem že dolgo poslujoče tuzemske zavarovalnice.

Lastnoročno pisane ponudbe naj se pošli-
ljajo pod: „akviziter 25“ upravnistvu „Slov.
Naroda“. (1531-41)

Lep

slov. skladni

koledar

za 15 kr., po pošti 5 kr. več.

Stenski koledar

za urade in pisarne

po 20 kr., s pošto 5 kr. več.

Skladne koledarje

v večji obliki od 50 kr. višje.

Lep nakit za

božična drevesca

2578

malcecenele pri

I. Bonacu

v Ljubljani.

Vabilo.

Že mnogo let oproščajo se blagotvoritelji

častitanja ob novem letu in ob godovih

s tem, da si jemljejo oprostne listke na korist mestnemu ubožnemu zakladu.
Na to hvalevredno navado usoja se mestni magistrat tudi letos slavno
občinstvo opozarjati z dostavkom, da so razpečevanje oprostnih listkov
drage volje prevzeli gospodje trgovci Karol Karinger, Vaso Petričič
ter Albert Schäffer.

Vrhu tega bode v smislu obstoječega ukrepa občinskega sveta raznašal
mestni uradni sluga tudi letos oprostne listke po hišah.

Za vsak oprostni listek bodisi za novo leto ali za god, je kakor doslej
položiti jedno krono in na vpisani poli poleg imena pristaviti tudi število
vzetih listkov.

Velikodušnosti niso stavljene meje.

Pisanim pošiljatkam bodi pridejan tudi razločni naslov pošiljatelja.

Imena blagotvoriteljev se bodo sproti razglašala po novinah.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 18. decembra 1900.

(2603-1)

Župan Iv. Hribar l. r.

Arhitekt Trumler

priporočila svoje

arhitektno pisarno na Starem trgu št. 30

v Plautz-evi hiši

(2502-9)

za sestavo načrtov za cerkve, vile, hiše itd. itd., za sestavo in preiz-
kušnjo stroškov in stavbnih računov, za sestavo stanovanjskih
oprav in umetno obrtnih predmetov, kakor: pohištva, ograj, razsvet-
ljevalnih predmetov itd., tako v modernem slogu kakor tudi v drugih.

Atelje za umetniško izvršitev akvarelov, naročenih
načrtov izvršenih predmetov ali pokrajin po posnet-
kih v naravi ali po fotografijah.